

IZ DISKUSIJE NA NEDAVNEM KONGRESU ZK SLOVENIJE

Ustvarjalno uporabljanje marksistične misli na področju politike, znanosti in kulture

Na nedavnem kongresu Zveze komunistov Slovenije je v komisiji za ideološka vprašanja poveljal v diskusijo, da bi to, Janez Stanovnik, ki je utemeljeval nujnost, da se tako v sedanjih zapletenih mednarodnih pogojih, kot v pogojih socialistične graditve, ustvarjalno uporablja marksistična misel, kajti le tako se je mogoče uspešno boriti proti socialističnim pojmovom na področju politike, znanosti in kulture.

V fazi našega razvoja, ko v vsakodnevnem političnem združevanju teorijo in prakso na področju kulture, prosvete in znanosti, je docela razumljivo, in rekel bi, v nekem smislu v danih okoliščinah Slovenije, celo nujno, da se pojavi pred Zvezo komunistov Slovenije, kot eden od osnovnih problemov, problem ustvarjalne uporabe marksizma na področju intelektualnega dela. Preden bi opredelili svoje stališče do tega problema, ki se je v nekaterih delnih pojavi manifestiral v teku zadnjega časa, bi želel predvsem izraziti svoje mnenje o tem, kaj je pravi pravi bistvo in podlaga vsakega intelektualnega dela, predvsem pa intelektualnega dela na področju družbenih ved, in drugo, čemu služi taka podlaga. Nedvomno je podlaga vsem, v čem v vsem vrstah udeleževanja na področju družbenih ved v socializem, delu marksizma. Toda komunistično marksizem kot osnovno dejavnost na vsem področju družbenih ved, se postavlja vprašanje, kje je tisti korekcijski, ki opredeljuje, kaj je marksistično in kaj ni marksistično. Klasična dela marksističnih avtorjev Marxa in Engelsa so bila pisana pred 100 leti. Mi imamo program, toda sam program pravi, da niso vsi programi tako definitivni, da bi ne moglo biti še boljše. Mi imamo v marksizmu nekatere osnovne principe, ki so in ostajajo kot takšni trajne vrednosti. Mi smo, recimo, danes postavljeni pred problem blokov. Problem politične koeksistence za Marxa seveda ni obstajal. Vendar je problem politične koeksistence ali pa problem blokov osnovni problem, pred katerega smo postavljeni in o katerem moramo dati teoretični odgovor. Marx je dal odgovor na problem proletarskega internacionalizma in kako je možno združiti princip proletarskega internacionalizma s principom blokov oz. teorijo blokov? Tisti, ki zastopa teorijo blokov, ki se postavlja na stališče, da so vsi oni, ki živijo v drugi strani njegovega bloka, avtomatično od njega odditi, oni dejansko razbija proletarsko solidarnost v svetu. To pa je po mojem mnenju eden od osnovnih problemov, s katerimi se danes v svetu srečujemo. Z drugimi besedami: kljub temu, da pri klasičnih avtorjih, delih marksizma dovolj jasno in razločno formulirane osnovne principe, ki so napotilo k obdelavi teoretičnih marksističnih problemov danes. Z drugimi besedami: če postavimo problem, kaj je pravi pravi bistvo naše ideologije, bi rekel, da je to v najširšem smislu materialistični pogled na svet, dinamično-dialektična metoda in končno teorija, usmerjena na potrebe delavskega razreda in kot taka teorija, ki ima za svoj končni cilj osvoboditev dela od fizične in ekonomske nujnosti.

Drugo je seveda vprašanje, kakšen je smisel in čemu služi ideologija. Ideologija mora biti vedno napotilo k akciji in v tem smislu vidim vedno vedno ideologije v tem, da ona da vsem pristajajočim določeno pokreta ali nujni minimum, ki jim omogoča, da se samostojno znajdejo v čisto kompliciranih trenutnih političnih konstelacijah, odnosno položajih. Ideologija zato ni nekaj, kar je samo po sebi, kaj, kar je nekaj, s čimer se bavijo oni, ki žele delati na teoretičnem področju, kakor rečejo slavski, ki žele uživati v lepih slikarjih, barvah, ampak, ideologija je baza praktične politične akcije.

Iz teh dveh preloženih pripomb izhajam, da so danes vse družbene vede globoko politizirane, globlje kot se tega čisto pravi, vsakodnevno vedno sama po sebi, da je dejansko obdeluje materialno družbo, ki nikdar ni stagnirala, mirujoča, ampak ki vedno teži k določenemu razvoju. Na področju družbenih ved se čisto srečujemo s takozvanimi čistimi družbenimi vedami, pri čemer se razvija teorija, da se prave družbene vede razvijajo šele takrat, kadar

so one kot se reče kvantificirane. Z drugimi besedami: kadar matematična in matematična formula pride v zvezo s stvarjo, ki jo opisuje, postane kot se pravi, od politike avtonomna znanost. Toda nimamo nobene potrebe van razlagati, da je vsa ta takozvana kvantifikacija družbenih ved čisto samo skrivna oblika čisto določene tendencije politične infiltracije. Ko pristajajo iste družbene vede nekritično sprejemajo vse mogoče ekonometrije, sociometrije in druge kvantificirane vede, čisto pozabljajo, da so tvorci teh predpostavljajo nekatere politične premise, ki so v osnovi nasprotno marksizmu in iz tega izhajam, da je nujno vedno vsako tako takozvano čisto ekonomsko teorijo z marksističnega gledišča najprej preveriti, najprej videti, če ni avtor dotične teorije, kar se največkrat dogaja, predpostavljati stvari, ki so v osnovi nasprotno našim interesom in pogledom. Mi srečujemo danes v Jugoslaviji takozvano teorijo optimalnega ekonomskega modela, pri čemer se zagotavlja, da politično vodstvo več ali manj plohi ni potrebno pri obdelavi določenega gospodarskega načrta. Kajti pri vsaki matematični formuli nam točno pove, kakšen je optimalni rezultat. To se pravi, mi lahko narišemo grafikon, iz katerega se bo videlo, da pri določenem stopnju intenzivnosti investicij začenja njihova produktivnost padati, to se pravi, ravno na tistem vrhu naše krivulje morate ustaviti koeficient investicij in mi, čisti ekonomisti, bomo sami izdelali potem optimalni gospodarski načrt. Jasno je, da teoretični čistega gospodarskega modela čisto zanemarijo dejstvo, da so inženirski avtorji teh ekonomskih modelov, predpostavljali celo vrsto političnih predpostavk, ki so grajene na kapitalistični in ne na socialistični ideologiji. In da zato pomeni izposojanje takih formul in takih modelov in nekritično prenašanje takih formul in takih modelov tako imenovane čistke ekonomije v naše pogoje dejanske, v svojem bistvu, da tako rečem, neosocialističen napot.

Praktični zaključki, oziroma kaj iz tega vsega kratkega prispevka k diskusiji sledi, je sledeče:

Smatram, da smo mi, kadar gre za naš odnos do znanstvenikov in teoretikov antimarksistov, preveč potrpežljivi in preveč prizanesljivi. Smatram, da nam izredno manjka ostra polemika, kadar gre za one, ki so, da tako rečem, na drugem bregu reke. To gre za princip iste boje, ki jo vodimo na vseh drugih področjih. Ta borba se mora prenesti tudi na področje kulture in znanosti v obliki neprizanesljive polemike. To, na kar želim opozoriti, je namreč dejstvo, da se je pri nas razvil v znanosti nekakšen monopol in tolerančnost. Jaz ne bom napadal tebe, da bi ti ne napadal mene, pa bova le po živela vsak na svojem področju. Ti boš zadovoljen, jaz bom zadovoljen, drugi pa ne. To je vedno, kaj mi pomeni v matematičnih formulah govornikov. Mnenja sem, da je ta prizanesljivost v primerih, ki

Apuliji, na Sardiniji in v nekaterih predelih Sicilije. V večini teh krajev obstajajo še danes skoraj prvinski odnosi in vsaki prvinski, kot so maloštevilni kmetijski posestniki, zdravnik, župnik, orožniški brigadir in učitelj fer odvetnik nad revnim in zaostalim ljudstvom, ki je jim klanja in se jih boji. Politika in borba je v zadnjih letih prinesla tudi v te kraje nekaj več svobode, a razmere se še vedno hudo zaostale v primerjavi z našimi. In zgoraj navedeni prvaki nimajo nobenega interesa, da bi se borili za dvig iz zaostalosti tega prebivalstva, ker bi se to na tak način drži otrelo njihovega gospodarstva. Njihov račun je sicer zgrehen, trenutno pa dober.

Na najslabšem je v tem oziru Kalabrija. Tu je le petnajst odstotkov prebivalstva, ki ima višjo šolsko izobrazbo, od petega razreda osnovne šole navzgor. Izmed ostalih petdeset odstotkov jih je le malo takih, ki so dosegli peti raz-

red. Velika večina ljudi je torej nepismena.

Kako pa je s tistimi, ki nadaljujejo učenje? Kot na vsem jugu gre večina v klasične gimnazije in na učiteljske študije na juristični fakulteti v Mesinu, oboji pa se potem potegujejo za državne službe in namesto, da bi ostali v svojem rodnem kraju, da bi ga skušali dvigniti iz zaostalosti, razvijajo na Sever. V Kalabriji je danes 600 brezposelnih učiteljev, ki moledujejo pri raznih ustanovah za službo, na drugi strani pa manjka na tisočeh šolskih inb stototični otrok ne morejo v šolo.

Zaradi pomanjkanja industrije v deželi je seveda zelo malo strokovnih in industrijskih šol, posebno še, ker se njihovi absolventi ne morejo zaposliti doma, v večini primerov pa nimajo niti sredstev, da bi odpotovali v severne pokrajine in si tam poiskali primerno službo. Zaradi tega tudi država popolnoma zanemara strokovne šole. Navedeno o tem samo en primer, V strokov-

terjalna svoje žrtve. V zvoniku domače cerkve je italijanski prirodoslovec polovil nekaj netopirjev, jih odnesel domov, jih tu obeležil in jih olespil. Nato jih je spet spustil. Čez nekaj časa je šel ponovno v zvonik in polovil vse netopirje. Ugotovil je, da se je večina enjegovih olespljenih netopirjev vrnila. S poizkusom je radaljeval tako, da je tem netopirjem razpazal želodce in ugotovil, da so bili polni žuželk in mrčasa kot oni netopirji, ki niso bili olespljeni. Iz tega je povsem logično zaključil in dokazal, da netopirji niso bili tako okrepiti, da jih more slisati tudi človek. Tudi, ki jih oddaja netopir v svojih krikih, so izredno visoki, nad področje, ki jih človekovo uho more zaznati. Najvišji ton, ki ga more zaznati človekovo uho, je ton, ki se tehnično označuje s 16 tisoč tresljaji v sekundi. Kriki, ki jih oddaja netopir, pa imajo tone, ki gredo od 25 pa celo do 30 tisoč tresljajev na sekundo. S prejemnimmi napravami so strokovnjaki izmerili, da netopir, ko leti na višini od 15 do 20 metrov nad zemljo, oddaja impulze relativno nizkega ritma, približno tako kot motorno kolo, ki je motor prižgan, vendar pa motorno kolo miruje.

Izračunali so tudi valovno dolžino zvočnih valov, ki jih netopir oddaja. Ta znaša od 6 do 12 mm, in sicer v razmerju z velikostjo insekta, ki ga zasleduje. In tudi v odnosu položaja oziroma razdalje od netopirja.

Danes znanost pozna celo vrsto netopirjev. Razlika med njimi ni le v fizičnih posebnostih in veličini, pač pa tudi v večji ali manjši izpolnjenosti njihovih radarskih in tudi valovnih dolžin, na katerih ti radarski delajo. Vtem, ko določene vrste prirodnih radarske delajo vedno na isti valovni dolžini in z enakimi impulzi, popolneje vrste netopirjev imajo radarske sisteme, ki oddajajo na cel vrsto valovnih dolžin in katerih radarske antene usmerjajo oziroma sprejemajo impulze tudi v izredno majhnem kotu in v najrazličnejših smereh. Te vrste netopirjev imajo nad nosom izrastek v obliki majhnega roga, ki jim služi za oddajanje zvočnih valov v zaželeni smeri, da na ta način po moči odbitih zvočnih tresljajev lokalizirajo predmet, proti kateremu so se dali na lov. Najzanimivejša je tista vrsta netopirjev, katerih zvočni valovi niso modulirani le v impulzih, pač pa tudi v frekvenci, in zato ti netopirji s pomočjo svojega radarskega sistema morejo loviti tudi - ribe.

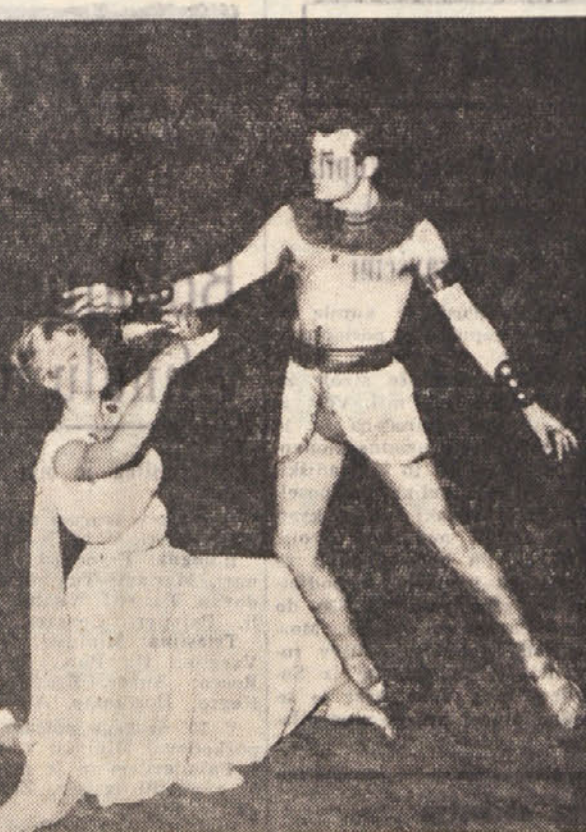
Homogena, koherentna zgradba naše lastne teorije. V slovenski znanstveni publicistiki je bilo vse premalo kritike in obravnave raznih članov in teoretičnih prispevkov, ki so se pojavljali v obliki jugoslovanske publicistiki; isto velja seveda tudi v obratni smeri. Mi nismo ne vem kako strašno velika država. Razen tega mislim, da je v današnjih pogojih, ko se specializacija na posebnih področjih tako poglablja, zlasti potrebno, da se sile, s katerimi Jugoslavija razpolaga kot celota, med seboj boljše koordinirajo in zato želimo v Sloveniji za intenzivnejše kritično sodelovanje v obliki jugoslovanske marksistične diskusije.

Čez nekaj časa je šel ponovno v zvonik in polovil vse netopirje. Ugotovil je, da se je večina enjegovih olespljenih netopirjev vrnila. S poizkusom je radaljeval tako, da je tem netopirjem razpazal želodce in ugotovil, da so bili polni žuželk in mrčasa kot oni netopirji, ki niso bili olespljeni. Iz tega je povsem logično zaključil in dokazal, da netopirji niso bili tako okrepiti, da jih more slisati tudi človek. Tudi, ki jih oddaja netopir v svojih krikih, so izredno visoki, nad področje, ki jih človekovo uho more zaznati. Najvišji ton, ki ga more zaznati človekovo uho, je ton, ki se tehnično označuje s 16 tisoč tresljaji v sekundi. Kriki, ki jih oddaja netopir, pa imajo tone, ki gredo od 25 pa celo do 30 tisoč tresljajev na sekundo. S prejemnimmi napravami so strokovnjaki izmerili, da netopir, ko leti na višini od 15 do 20 metrov nad zemljo, oddaja impulze relativno nizkega ritma, približno tako kot motorno kolo, ki je motor prižgan, vendar pa motorno kolo miruje.

Izračunali so tudi valovno dolžino zvočnih valov, ki jih netopir oddaja. Ta znaša od 6 do 12 mm, in sicer v razmerju z velikostjo insekta, ki ga zasleduje. In tudi v odnosu položaja oziroma razdalje od netopirja.

Danes znanost pozna celo vrsto netopirjev. Razlika med njimi ni le v fizičnih posebnostih in veličini, pač pa tudi v večji ali manjši izpolnjenosti njihovih radarskih in tudi valovnih dolžin, na katerih ti radarski delajo. Vtem, ko določene vrste prirodnih radarske delajo vedno na isti valovni dolžini in z enakimi impulzi, popolneje vrste netopirjev imajo radarske sisteme, ki oddajajo na cel vrsto valovnih dolžin in katerih radarske antene usmerjajo oziroma sprejemajo impulze tudi v izredno majhnem kotu in v najrazličnejših smereh. Te vrste netopirjev imajo nad nosom izrastek v obliki majhnega roga, ki jim služi za oddajanje zvočnih valov v zaželeni smeri, da na ta način po moči odbitih zvočnih tresljajev lokalizirajo predmet, proti kateremu so se dali na lov. Najzanimivejša je tista vrsta netopirjev, katerih zvočni valovi niso modulirani le v impulzih, pač pa tudi v frekvenci, in zato ti netopirji s pomočjo svojega radarskega sistema morejo loviti tudi - ribe.

Čez nekaj časa je šel ponovno v zvonik in polovil vse netopirje. Ugotovil je, da se je večina enjegovih olespljenih netopirjev vrnila. S poizkusom je radaljeval tako, da je tem netopirjem razpazal želodce in ugotovil, da so bili polni žuželk in mrčasa kot oni netopirji, ki niso bili olespljeni. Iz tega je povsem logično zaključil in dokazal, da netopirji niso bili tako okrepiti, da jih more slisati tudi človek. Tudi, ki jih oddaja netopir v svojih krikih, so izredno visoki, nad področje, ki jih človekovo uho more zaznati. Najvišji ton, ki ga more zaznati človekovo uho, je ton, ki se tehnično označuje s 16 tisoč tresljaji v sekundi. Kriki, ki jih oddaja netopir, pa imajo tone, ki gredo od 25 pa celo do 30 tisoč tresljajev na sekundo. S prejemnimmi napravami so strokovnjaki izmerili, da netopir, ko leti na višini od 15 do 20 metrov nad zemljo, oddaja impulze relativno nizkega ritma, približno tako kot motorno kolo, ki je motor prižgan, vendar pa motorno kolo miruje.

«Azova smrti v priredbi Adrijana Vilese. Izvajata Selma Miccheluzzi in Silvij Zivic od Balcine sole izrškega Slovenskega narodnega gledališča

ZEMLJA JE ZARES ZELO MAJHNA

Izdajalec iz «Mlade garde» je dobil zaslužen kaznen

Pred sodiščem je bilo ponovno izpričano junaštvo komсомolcev in vsa brutalnost nacistor v njihovega sluge Podtinija

Pred kratkim smo pisali o mladem romskem Judu, ki je pri svojem devetem letu izgubil starše in družino zaradi izdajstva nekega romskega fašista. Tedaj smo tudi opisali pet, ki je mladi Jud napravil iz Romunije v Izrael, iz Izraela v Italijo, iz Italije v Francijo in nato kot dezerter izrške vojske v tujko legijo v Alžirju in od tod v daljnjo Indokino, da bi tu ubil romskega fašista, ki mu je pomiril družino in pokvaril življenje. Tedaj smo rekli, da postaja zemlja majhna, da se ne da nič storiti, kar bi prejal slej ne prišlo spet na dan.

20. junija smo navedli nov primer, kako se na Zemlji, ki postaja vedno manjša, ne more nihče izogniti zasluženi kazni. Nemška gestapovca Unkelbach in Schlosser sta v času vojne morila na Poljskem in se posebej »ukazala« v poljskem mestecu Czenstohovi. Ko se nemška armada iz Poljske umaknila pred Rdečo armado, sta jo moža odkrila in se zaposlila ter vso vojno dobo mirno živela, prvi kot mehaniki, drugi kot pošni nameštenci, misleč, da so njuni zločini pozabljeni. Nekdo pa je bil bil nekadašnji zadržanec nekakega mesteca poštnega nameštence Schlessenja spoznal in ni se je nato razpotegnil še do Unkelbacha, ki ga je sodišče obsodilo na vrsto let zapora.

Prav gotovo pa je še najbolj zanimiv tovrsten primer, primer, o katerem javljajo iz Sovjetske zveze. Kdo ne pozna čudovitega in pretresljivega romana «Mlada garda», ki ga je napisal sovjetski pisatelj Fadejev. V po Nemcih zasedenem Krasnodaru na področju Doneškega bazena v Sovjet, ki zvezi se skupina mladih in pogumnih komсомolcev ni mogla in ni hotela sprijazniti z nacistično okupacijo. Od preproste nagajivosti pa do velikih sabotažnih dejanj je bilo v tem naselju, kjer so živeli skoraj sami rudarji, toliko te dejavnosti, da je nemški okupatorjem postalo življenje nezno. In nacisti so izbrali proti temu edino pot, ki so jo poznali - teror, ki se je kmalu pred osvojitvijo teh krajev končal s strelom iz rožnate puške. V tem romanu je bil Vasilij Podtinij poročnik Rdeče armade, toda ob prvem napadu nacistične armade se je predal in se ponudil Nemcem v njih službo. Enostavno je slekel uniformo Rdeče armade in si oblekel nacistično. Nacisti, ki so potrebovali takih ljudi, so ga takoj postavili za načelnika policije v Prvomajski, nato pa je postal načelnik mestne policije v Krasnodaru.

Kot tak je vodil vse akcije za iztiranje mlade garde in sodeloval pri zasliševanjih, pri trpinčenjih in pri pomoru komсомolcev. Ko se je v Krasnodaru vrnila zmagovalna Rdeča armada, je Podtiniju uspelo pobegniti in se šeststajal skrivati pod tujimi imeni. Križari je po Sovjetski zvezi, menjaval poklice, menjaval kraje bivanja, skratka bežal je pred oblastjo in pred svojo vestjo. Stankili so ga v nekem sovsozvezju Stalinskega področja, kjer so ga strpali v zapor in pred sodišče.

Pred sodiščem se je skušal izmazati in tu razpletel dolg roman, ki pa je bil bolj podooben globoki upravnški razpravi, skratka roman v paragrafi. Pred sodiščem je prišla na dan vsa grozota nacistične okupacije v Krasnodaru in po-

gum mladih ruskih komсомolcev. Kdor je bral roman Fadejeva, se bo morda spomnil, kako so mladogardci izdajalec Podtiniju nekoč v vsej svoji ožrnosti zatakali na hrbet listek z napisom: «Zaman se trudite. Bolje bi bilo, če bi malo več pomislili na svojo kožo. Ljudstvo se bo nad izdajci strahovalo, maskevalo. - Mlada garda.»

In tako je tudi bilo. Na sodišču se je končno razčistil problem, kako je prišlo do tragedije krasnodarskih komсомolcev. Nemška policija je takoj v začetku opazila dejavnost mlade garde. Z vsa svojo brutalno silo se je pognala na odkrivanje organizacije. Vendar ji to dolgo ni uspelo. Ko je rok za odkritje organizacije, ki so ga bili Nemci postavili, potekel, se je policija lotila grozovita perva. Naloga je bilo, da ji je vendarle uspelo priti organizaciji na sled. Ko so člani mlade garde ukradli novejeto darila, ki so bila namenjena nemškemu vojaku, je policija, ki jo je vodil Podtinij, aretirala tri mladenčice, ne da bi vedela, da so člani mlade garde. Tu so jih strahovito mučili, dobesedno razmravirali. Zvedeli pa niso ničesar. Vest o tem se je kmalu razširila in vprav na dan, ko so hoteli nacisti mladenčice izpustiti, se je javil mladenič Genadij Počepov, ki se je zval nemških represalij in se je hotel naivno rešiti. Računal je, da so trije aretiranci zaradi nečloveškega mučenja, ki ga je izvrševal Podtinij, organizacijo izdali, in se je skušal rešiti s tem, da bi moral povedal še kako ime, skratka, da bi policiji izdal ime mlade garde. Polcija ga je poklicala na zasliševanje in iste noči so se aretacije začele. Vsega skupaj je še po aretaciji Spnje Ivanjčine imeno v zapor 18 članov mlade garde.

In tu je imel glavno besedo vprav izdajalec Vasilij Podtinij, ki je vodil zasliševanje, trpinčenje, dobesedno mravinarjenje, mnogo huje kot ga je Fadejev v svojem romanu opisal. Na sodišču so prišli na dan dokumenti, ki so obtoževali Podtinija, hkrati pa junštvo mladih sovjetskih komсомolcev. Primer: 15. aprila 1943 je aretirani komсомolce Anton Popov slavil svoj 19. rojstni dan. Iz zapore je svoji materi povedal, kako je svojo mater, čestitaj mi rojstni dan! Ne joči! Otri si solze!

Na procesu, ki se je vrtil v kraju zločina, je fašistični sluga Podtinij dobil zaslužen kaznen.

Zemlja je zares majhna.

Spomenik Fadejevu

Pred dnevi so na moskovskem pokopališču odkrili spomenik znamenitemu sovjetskemu romskom avtorju Aleksandru Fadejevu, avtorju «Mlade garde». Fadejev je leta 1956 napravil samonar.

HOROSKOP ZA DANES.

OVEN (od 21.3. do 20.4.) Spod med kolegi vas bo spravil v slabo voljo; vsekakor pa bodite previdni v svojih sodbah.

BIK (od 21.4. do 20.5.) V poslovnih stvareh pozabite na čustva, kajti sicer se utegnete hudo kesati.

DVOJČKA (od 21.5. do 22.6.) Nudila se vam bo prilika za sklenitev novih prijateljskih vezi.

RAK (od 22.6. do 22.7.) Boje je, da držite v tajnosti, kar vas skrbi, kot da bi po nepotrebnem alarmirali svoje bližnje.

LEV (od 22.7. do 22.8.) Pazite, da gmotna vprašanja ne bi sknila popolnega soglasja z ljubljeno osebo.

DEVICA (od 22.8. do 22.9.) Nekatera vprašanja, ki so vam bila zelo pri srcu, bodo končno našla svojo rešitev.

TEHNIKA (od 22.9. do 23.10.) Naj vas ne preslepi domišljija in preturana zaskrbljenost ljubljene osebe.

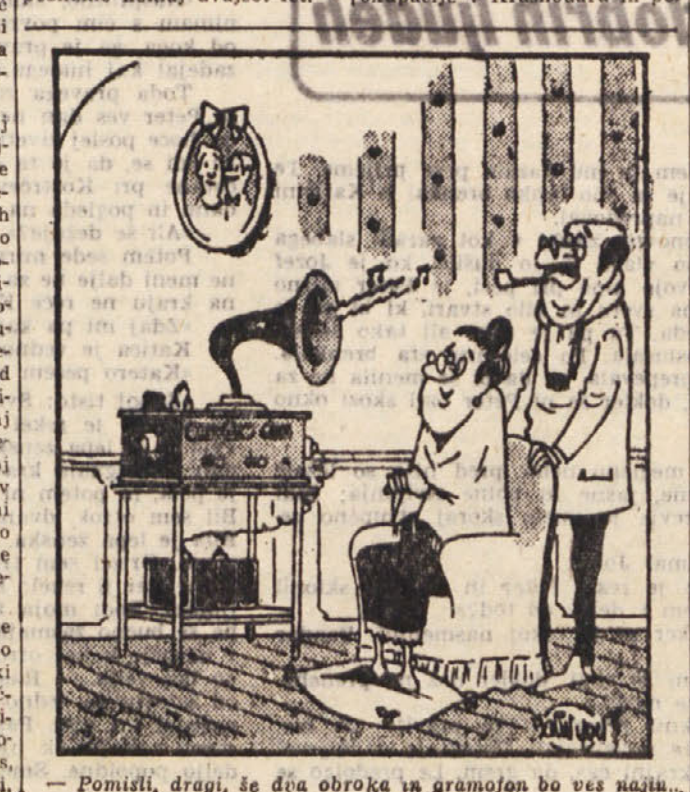
SKORPIJON (od 23.10. do 22.11.) Kljub nekaterim neprividenim komplikacijam, boste vendarle izpeljali svoj načrt.

STRELEC (od 22.11. do 20.12.) Oseba, ki jo ljubite, utegne biti nekoliko živčna, toda skušajte jo razumeti.

KOZOROG (od 21.12. do 20.1.) V poslovnih stvareh bodite previdni, ker bodo skušali od vas dobiti več kot morete nuditi.

VODNAR (od 21.1. do 19.2.) Vaše namne na čustvenem področju bodo trčile na prehodne ovire.

RIBI (od 20.2. do 20.3.) Sredni dnevi v ljubljeno osebo, ki jim ne bo primere v bodočnosti.

Pomislite, dragi, še dva obroka in gramofon bo ves našin.

Zaostalost italijanskega juga: začeti bi bilo treba s šolstvom

Pred kratkim so v rimski ministrski krogih objavili statistiko o nepismenosti italijanskega juna. V letu 1937. Okrog pet odstotkov te mladine je popolnoma nepismena, 44 odstotkov pa je le na pol pismena, ker ni dosegla niti polne ljudske šolske izobrazbe. Iz verznetnih virov vemo, da je danes več kot polovica teh na pol pismenih v resnici popolnoma nepismena, ker je sestavljena v glavnem iz mladenčev in odraslih ljudi, ki so obiskovali nekaj razredov osnovne šole in ki so, potem ko so zapustili šolske klopi, popolnoma pozabili na osnovne pojme pismenosti, ki so se jih naučili. Ni nič čudnega, dobiti tako med odraslimi italijanskimi državljani celo vrsto nepismenih, in to zlasti pa Jugu in na otokih. V sami italijanski vojski računajo, da je četrtina vojakov nepismenih in zaradi tega obstajajo tako imenovane regimentalne šole, v katerih se ti vojniki učijo prvih pojmov pismenosti. Dejati smo, da je ta stvar zelo občutna na Jugu, zlasti v Kalabriji, v Lucaniji,

Goriško-beneški dnevnik

Razprava o javni razsvetljavi in najemu posojila za popravilo cest

Ob 18. uri bo sešla goriško-beneška občinska sveta, ki bo razpravljala o najemu 13 milijonov lir posojila pri goriški hranilnici za ureditev ul. Montecucco in Prato. Sklep občinskega odbora je bil na pripravi načrt za popravilo cest na podlagi načrtov, ki jih je že sprejel občinski svet.

Posojilo bo občina izplačala v 15 letih po 7,5 odstotka. Občinski tehnični urad je pripravil načrt za popravilo cest na kapucinske cerkve v Ul. Veneto za okoli 770.000 lir; razpravljal pa bodo tudi o nakupu kuriva za občinske uslužbence za prihodnjo zimo.

Poleg zgoraj navedenih točk dnevnega reda so tudi nekateri vprašanja, ki so še v starem dnevnem redu, ki ga še niso izpraznili. Med temi je javna razsvetljava Ul. Dante, Petrarca in Cadorna.

Cesta zaprta za promet

Goriško županištvu sporoča, da bo z današnjim dnem Ul. Duca d'Aosta (del med Ul. F. Filzi - M. Buonarroti) zaprta za promet, dokler ne končajo z deli na cesti. Promet bo usmerjen po Ul. Rastori, Ul. Cipriani, Ul. Fatti ter po Ul. Vittorio Veneto.

Program poletnih iger v Štandreu

Pod okriljem Zveze slovenskih prostovoljnih društev bo Slovensko narodno gledališče igralo v okviru poletnih iger v štandreu.

PETEK, 10. julija drama "Po čem je resnica".

SOBOTA, 11. julija otroška igra "Pepeleka".

NEDELJA, 12. julija komedija "Pop Circa in pop Spira".

Vse igre bodo ob 21. uri.

Razdeljevanje bonov za blago proste cone

Na trgovinski zbornici so pričeli razdeljevati bone za blago proste cone za potrošnike iz Gorice in Sovodnje. Razdeljevalji jih bodo do 12. julija. Trgovci na drobno naj jih pridejo iskat v bližnji kolonski hiši Federica Palamina; povedal mu je, kaj se je zgodilo.

Izlet SPD v Škocjanske jame

Slovensko planinsko društvo obvešča svoje člane in prijatelje, da organizira v nedeljo 5. julija enodnevni izlet z avtobusom v Mataun in razsvetljene Škocjanske jame, kjer bo tradicionalni praznik z obširnimi programi.

Odhod iz Podgora ob 6.30. Odhod s Travnika ob 6.45. Cena vožnje za člane 450 lir, za nečlane 500 lir. Vpisovanje v kavarni Bratuš. Pohitite z vpisovanjem! Naročilo kosila 100 lir.

V sredo popoldne v Štaranconu

Strela ubila kmetovalca ki se je zatekel pod drevo

Samo ožgola pa je moža, ki je stal poleg njega

Sela včeraj se je izvedelo, da je nevihta, ki se je v sredo zvečer razvila nad Trzinom, v okolico povzročila smrt 17-letnega kmetovalca Luciana Zuttiona iz Ronk, Ul. Monte Cicali 18.30. Mladenič je bil obolel v družbi 61-letnega Luigija Bertogno iz Ul. Cave di Selz v Trzinu na posestvu Cappellietti v občini Štarancon. Ko je prihrumela nevihta, sta se zatekla pod visoko drevo, da bi se ne zmočili. Razdeljevalji jih bodo do 12. julija. Trgovci na drobno naj jih pridejo iskat v bližnji kolonski hiši Federica Palamina; povedal mu je, kaj se je zgodilo.

Kolaj 22. ure so prišle na kraj nesreče oblasti, ki so odredile prevoz trupla v matičnico v Štarancon, od koder bo danes pogreb. Bertogno je poznal zvečer odjedajoč v bolnišnico, ker so mu žive povzročili hude bolečine v želodcu in bruhanje. V bolnišnici so ga pridržali tudi zaradi opeklin na desni roki. Ozdravel bo v enem tednu. Huda nevihta je bila tudi v Benetiji, kjer je toča povzročila občutno škodo v Podbosedu.

Cel teden je trpela s poškodovano nogo

V bolnišnico Brigata Pavia so včeraj odpeljali 76-letno Marijo Legovini s Svetogorske ceste št. 99. Zena je 25. junija okrog 22. ure zdrsnila s postelje in si izpahnila nogo. Ker je mislila, da ne bo hudega je ostala doma. Toda noga ji je vsak dan bolj otekala. Včeraj je poklicala zdravnika, ki ji je pregledal okoliščine, da mora takoj v bolnišnico. Zeno so pridržali na opazovanju.

Nekritična čeka je izdal

Pred okrajnim sodiščem v Gorici so včeraj zjutraj sodili v odsotnosti 60-letnega Francescu Domussu, stanujočemu v Ul. Trafora 55 v Turmu. Obtožilo so ga, da je podjetju za izdelavo slaščic IMCA izdal dva čeka, in sicer 24. februarja letos za 116 tisoč lir, 10. marca pa za 86 tisoč 637 lir, ne da bi bila krita na banki. Sodiščni je spoznal za krivega in ga obsodil, ker je kaznivno dejanje trajalo dalj časa, na plačilo globe v znesku 7 tisoč lir.

MIŠKO KRANJEC:

Povest o dobrih ljudeh

Katica je sedela ob njem in mu kazala prve prijeme. Te je kaj hitro znal, s čimer je za silo lahko brenkal h Katičini pesmi. Peter je kar dobro napredoval.

Medtem ko je Ana ponovno zlesla v kot zaradi slabega vremena, ki je širilo samo vlogo in jo dušilo, ko je Jozef Kostrčeva jezikavo otreval svoje pipo pri peti, je Peter mirno sedel s kitaro v roki, in na svetu ni bilo stvari, ki bi ga ne mikala; razen Katiče seveda. Ta pa je tako ali tako sedela ob njem in ga zvesto poslušala. Po čele ure sta brenkala. Katica je tu pa tam tiho prepevala, ne da bi se menila ne za Kostrčeva ne za vse drugo, dokler se ni Peter ozrl skozi okno z vprašanjem:

«Ali se dežuje?»

Nad svetom je ležalo megleno nebo, pred hišo so ležale njive, nekam izrazito zelene, jasne in polne življenja; tudi trava je bila sveža in dreveje je imelo skoraj strupeno zeleno barvo.

«Se zmerom, je prikimal Jozef. «Potem igraymo dalje, je rekel Peter in se spet sklonil nad kitaro. «Ali pa naj grem v dežju od tod?»

Tega ni mislil resno, ker se je takoj nasmehnil. Vendar je Jozef dejal:

«Ce nisi šel prej, ostani še zdaj, dokler dež ne preneha. Kaj bi hodil po blatu in se močil?»

«Oh, dedek, je vzkliznil Peter. «Kako pravite: če nisi šel prej... All ste me že naveličali? Potem je nadaljeval resno: «Ne, saj je res že skrajni čas, da grem. Le predloži se

ŠPORT

Bologna-Triestina 2:0 v finalu turnirja Perrotts

Triestina je bila ves čas enakovreden nasprotnik

Sirela: v drugem polčasu v 3' Palmieri, 14' Nardi. Bologna: Franceschi, Tassinari, Mariani, Tumbur, Padovan, Fasseti, Venini, Roselli, Palmieri, Corazza, Nardi. Triestina: Minussi, Dudine, Varglien II., Puia, Merkuza, Rocco, Auber, Bresolin, Del Negro, Dortunato, Attilli.

V 10' drugega polčasa se je poskušoval Minussi v trenenju s Palmierijem in je moral za 5' zapustiti igrišče. Zamenjal ga je Rocco.

BOLOGNA, 2. — Pred okrog 5000 gledalci je nočjo Bologna v finalu nogometnega turnirja juniorskih moštev Perrotts premagala Triestina z 2:0 (0:0) in si priborila naslov zmagovalca.

Tekma je bila zelo borbeno in na precejšnji tehnični višini. Najboljše stališče sta bili enakovredni, posebno v prvem polčasu, ko je imela Triestina celo nekaj več priložnosti za gol kot pa domačini. Tržačani so igrali zelo lepo predvsem na sredini igrišča, medtem ko napadalcem niso mogli prebiti solidne obrambe domačih.

V drugem polčasu je Bologna prešla v vodstvo že v 3'. Nardi je uspel po krilu in je podal prostemu Palmieriju, ki je z močnim prizemnim strelom presenetil Minussija. Naslednje minute so pripadle Bologni. V enem izmed njenih prodorov se je poskušoval vratar Triestine Minussi in prav v času, ko je bil v vratih Rocco, je Bologna dosegla drugi gol po solo akciji Nardija.

Triestina je skušala reagirati in Del Negro ter Bresolin sta nekajkrat poslala na vrata goste, ki jih je vratar Franceschi s težavo ubranil. Do konca se rezultat ni več spremenil.

Zmaga Bologne je zaslužena, vendar pa je glede na potek igre, previsoko izražena.

DEŽURNA LEKARNA

Danes je čez dan in ponoči dežurna lekarna: Pomoni & Bassi, Rastel št. 26, tel. 33-49.

Kino v Gorici

CORSO, 17.30: «Svet v mojih rokah», G. Pech, A. Blith, v barvah.

VERDI, 17.00: «Ne želi svojega bližnjega žene», M. Kliff, VITTORIA, 17.15: «Robinsonov dogodičevine», R. Schneider, v barvah.

CENTRALE, 17.00: «Serenada za 16 plovilasko», C. Villa, v barvah.

MODERNO, 17.00: «Lov tatov».

ZAKLJUČENA TURNEJA

Napoli-Rapid 1:1

NEW YORK, 2. — Napoli in Rapid sta se sinoči v povratnem srečanju razšla z neodločenim rezultatom 1:1 (0:1). Avstriji so prevzeli vodstvo v 13' prvega polčasa z golom Reiterja. Napoli pa je izenačil 2' pred koncem igre. Gol je dosegel Del Vecchio na predlozek Gasperinija.

Teniski turnir v Wimbledonu

Pietrangeli-Sirola premagana v polfinalu

Bueno (Braz.) in Hard (ZDA) finalistki posameznice

LONDON, 2. — 15.000 gledalcev je prisostvovalo današnjim polfinalnim borbam posameznice in dvojice teniskega prvenstva v Wimbledonu.

V finale posameznice sta se uvrstili Braziljanka Bueno in Amerikanka Hard. V finalu moških dvojice pa se bodo pomerili sami Avstralci in nemški par Laver proti Emersonju in Fraserju.

Italijana Pietrangeli in Sirola danes nista bila razpoložena in njun odpor Marku in Laverju je bil razmeroma slab. Avstralca sta si zagotovila zmago v sami tretji seti po regularni, vendar pa ne posebno briljantni igri.

Tehnični rezultati: Posameznice (polfinale): Bueno (Braz.)-Moore (ZDA) 6:2, 6:4, 6:4. Hard (ZDA) - Reynolds (J. A.) 6:4, 6:4. Moške dvojice (polfinale): Emerson-Fraser (Avst.) - Le-genstein-Ulrich (Ap-Dan.) 6:3, 6:2, 6:2.

Dejounhannet pred Stablinskim v zaključnem sprintu devetorice

Cazala še vedno ohranil rumeno majico - Trije odstopi

BORDEAUX, 2. — V 8. etapi kolesarske dirke po Franciji in v predzadnji pred Triestini je po malo zanimivi vožnji zmagal v sprintu devetorice Francoz Dejounhannet pred Stablinskim in Elliottom. Francoz Cazala pa je še vedno prvi v splošni klasifikaciji. Preostalih 115 kolesarjev je startalo v La Rochelle ob 11.40 v lahkem dežju, ki pa je kmalu ponehal tako, da je kolesarje vse do cilja spremljalo prijetno sonce.

Pobegi so se tudi tokrat začeli takoj po startu in najbolj aktivni so bili Elliott, Desmet, Mahé, Rostolan, Adriassens, Kool, Adriassens, Stablinski, Fabbri in Christian. Toda glavna je takoj reagirala in po petih kilometrih se je poskus izjalovila. Nato je uspel Forestier, ki je po solo vožnji pri 81 km dohitel Elliotta in Lacha.

Pri 90. so trije ubežniki imeli 50' naskoka pred Manzanquejem, Bustom, Dejounhannetom, Adriassensom, Stablinskim in Van den Borghom, ki so vozili kakih 30' pred glavnino. Toda 9 km pozneje je šestorica zasledovala prve tri ujele, zaostane glavnine pa se je povečal na 1'30". Tako je bilo poslej v vodstvu 7 kolesarjev. Za njimi se je skupaj spustil v zasledovalno vožnjo za ubežnikoma Thomim, Hoorelbeke, Forestier, Kool, Adriassens, Stablinski, Fabbri in Christian. Toda glavna je takoj reagirala in po petih kilometrih se je poskus izjalovila. Nato je uspel Forestier, ki je po solo vožnji pri 81 km dohitel Elliotta in Lacha.

Državno prvenstvo peresne kategorije

Pravisanani izgubil p.t. proti prvaku Campariju

Tudi Burlovich izgubil po točkah proti Merlu

MILAN, 2. — Giordano Camparija je v nočnejši borbi za državno prvenstvo peresne kategorije premagal po točkah v 12 rundah Tržačana Aldo Pravisanija in obdržal naslov.

V okviru istega dvoboja je nastopil tudi Tržačan Burlovich, ki je v lahki kategoriji izgubil po točkah v 8 rundah proti Merlu iz Bocna.

Giordano Campari je zmagovalno odbil napad izvajalca Pravisanija na njegov naslov. Že po prvem udarcu je Campari začel krvaveti nad desnim očesom zaradi posebnega udara njegovega nasprotnika. Tržačan se je hotel s tem koristiti in v naslednjih štirih rundah je bila prav Camparijeva vana glavni cilj vseh njegovih udarcev. Toda v peti rundi je začel krvaveti nad desnim očesom tudi Pravisanani zaradi nenamernega udara Camparija za glavo.

Boksarja sta se borila sicer brez velike tehnike toda srčno in nista stredila z udarci. Njuna obraza sta postajala vedno bolj sploščena, oči zaprte in krvaveče. V sedmi rundi je imel Pravisanani lahno prednost, toda že v naslednji rundi mu je Campari zadal močan udarec, ki ga je močno obutil, vendar pa hitro prebrel in nadaljeval borbo z neznansko energijo.

V sedmi rundi je bil Campari nesporno boljši in sodnik De Santis ga je uradno proglašil za zmagovalca.

Dvoboja je prisostvovalo samo kakih 2000 gledalcev, ki so vedno izražali svoje nezadovoljstvo.

V uvodnih borbah je kot zadnji nastopil v lahki kategoriji tudi Tržačan Burlovich proti Fioravanteju Merlu iz Bocna. Njun boks je bil slab in brezbarven, zmaga Merla pa je bila zaslužena zaradi nekoliko večje agresivnosti.

Totocalcio št. 46

RIM, 2. — Tehnični urad TOTOCALCIO sporoča, da so bile v stavni stolpec št. 46 za 12.1959 vključene naslednje tekme obeh brazilskih nogometnih prvenstev:

Prvenstvo Carioca v Rio de Janeiro:

1. Flamengo-Vasco de Gama
2. Corinthians - Commercial S. Paulo
3. Jabaguara - Palmeiras

Paulinsko prvenstvo v S. Paulo:

4. Juventus - Ponte Preta
5. Noroeste - Guarani
6. Taubaté - Portuguesa Santista.

Tekme argentinskega prvenstva niso bile upoštewane, ker bo 12.7. to prvenstvo počivalo.

Atletične ZDA za dvoboj s SZ

CLEVELAND, 2. — Rezultati zenskega atletskega prvenstva ZDA v Clevelandu. Prvi dve v vsaki disciplini bosta vključeni v reprezentanco ZDA za dvoboj s SZ, ki bo 16. in 18. julija, prvi tri pa v reprezentanco za panameriške igre.

400 m: 1. Polson 59.0, 2. Lovelace, 3. Gonzales; 60 m: 1. Daniels 7.6, 2. Jones, 3. Hudson; 800 m: 1. Brown 14.14, 2. Sheppard, 3. Wejzgrovic; 1000 m ovire: 1. Crowder 11.7, 2. Mueller, 3. Terry; 100 m: 1. Rudolph 12.1, 2. Williams, 3. Jones; 200 m: 1. Daniels 24.1, 2. Williams, 3. Rudolph; disk: Brown 46.838, 2. Kurrell, 3. De-press; daljina: 1. Matthews, 2. Smith, 3. White; 300 m: 1. Butcher 23.12, 2. Green, 3. Flomcardle.

Povratek starega prvaka Marciano spet v ringu?

NEW YORK, 2. — Rocky Marciano, bivši svetovni prvak teške kategorije, ki se je 27. aprila 1956 odpovedal naslovu, se namerava ponovno vrniti v ring. «New York Journal American» namreč piše, da bo Marciano prihodnji teden začel s treningom in da upa, da se bo lahko boril za svetovni naslov z Ingemarjem Johansonom oz. z zmagovalcem povratnega dvoboja med Pattersonom in Johansonom.

V ostalem pa je te vesti potrdil tudi Marciano sam, ki je dejal, da je njegova največja želja, da bi ponovno boksoval. Končno odločitev o tem pa bo najbrž sprejel po povratu k ekshibicijske turneje v Evropo. Trenutno tehta Rocky Mar-

Nov deželni rekord Svare na 100 m ovire

Tržaški atlet Nereo Svare je s časom 14.4, ki je dosegel prednosti v milanski areni postavil nov deželni rekord v teku na 100 m z ovirami. Prejšnji rekord je imel sam s časom 14.6.

Jutri bo Svare nastopil v Muenchenu, 7. jul. pa v Zürichu.

Odgovorni urednik: STANISLAV RENKO
Tisk: Tiskarski zavod ZIT - Trst

tega sem ji rekel: — Če se boš igrala s fanti, te jaz ne bom maral za ženo. — Spet me je objela in me poljubila in se smejala do solz. — Potem pa je nekdo nedeljsko popoldne prišel en sam fant; Fema me je prosila, naj pasem krave. Res sem pasel, ona pa je sedla s fantom v senco in kaj sta se menila, nisem slišal, ne zvedel. Nato mi je rekla: Pasi, Peter, saj se bom kmalu vrnila; grem k Luckovim tam prek. Pokazala je na najbližje hiše. Odsla sta v gozd; vrnila se je vsa rdeča in ni nič pela. Nisem je spraševal, predal sem ji krave, ne da bi si jo bil upal pogledati. Potem sem jokal doma pozno v noč. — Zdjaj bi rad slišal tisto pesem.

Katica je mirno poslušala to zgodbo, a tudi Kostrčeva sta prisluhnila, ker je segala nekam daleč nazaj, v tiste čudovite čase, ko človek ne poci črnega od belega, ko je samo vse lepo.

Potem je Katica zapela pesem o bajzalku.

Takih zgodb se Katica ne bi nikdar naveličala, zaradi česar mi je nekdo rekel: naravnost:

«Ce poveste kaj lepega, potem bom zapela se kakšno pesem».

«Kakšno zgodbo, Katica, naj povem?»

«Tako, kot ste jo zadnjič povedali.»

Smehljaj se je, dokler ni odvrnil: «Pozabil sem jih, Katica. Tudi niso vse tako lepe. Samo ta je bila lepa in se je včasih spominjal, čeprav se mi zdi, da me še danes zaboli, ko se spominjam tistih lepih časov.» Povedal pa zaenkrat ni nič takega, kakor bi se bal, da bi vrtal v svojo preteklost.

Neko jutro ni več deževalo. Iz Mure in iz Jarokv se je vzdignila bela megla v krpah, ne taka, kakor je po navadi pozimi, temveč megla, kakor bi kdo kje kuril. Rahla vzhodna sapa je odnašala to meglo proti štajerskim hribom, kjer se je nekaj časa kotila po klancih, dokler se ni razgubila. Nad to meglo je bilo sluttiti jasno nebo in sonce. Svet je bil opran, čist in lep, in ptice so to jutro pele za Kostrčeva hiše navsezgodaj.

Peter je pogledal skozi okno; zdaj ni takoj sedel na klop, kakor vedno, ko je se deževalo, temveč je za trenutke postal pred tem oknom, vtaknil roke v žepe in rekel čez čas skoraj